

VRAAGBAAK: HET MERK FS

door Piet Smiesing

Regelmatig krijg ik van een verzamelaar pijpen aangeboden, die hij vanwege de fragmentarische toestand of omdat hij het merk al heeft, niet in zijn verzameling wil opnemen. Helaas zijn dan vaak belangrijke gegevens zoals de exacte vindplaats niet meer te achterhalen.

Onlangs kreeg ik weer een lading pijpfragmenten voor het merkenonderzoek. De pijpen werden in de wijde omgeving van IJsselstein gevonden. Opmerkelijk is het frequente voorkomen van het merk FS op pijpen die rond het derde kwart van de 17e eeuw zijn vervaardigd. In totaal heb ik 16 exemplaren met het pijpmakersmerk FS.

Dit simpel uitgevoerde merk heb ik in de mij beschikbare naslagwerken niet kunnen traceren en is mogelijk nog niet bekend.

Enkele koppen vertonen geen sporen van gebruik. De pijpen hebben een grove radering onder de koprand en zijn geen van alle geglaasd. Op één van de pijpen, op de bovenzijde van de steel, zijn lilies in een ruitvormig kader gestempeld. Het merk komt voor op de hiel van de pijpen van twee verschillende modellen zoals op onderstaande tekeningen te zien.

Het buikige model (*rechts*) toont overeenkomst met het Gorinchemse type, terwijl het andere een meer Gouds model heeft. In Gorinchem hebben we dit merk nooit aangetroffen en ook in Gouda is dit merk niet bekend. Mogelijk werden deze pijpen in Schoonhoven vervaardigd, een plaats waarvan de pijpenfabricage in de 17e eeuw nog nagenoeg onbekend is. Ook kunnen stadjes aan de Hollandse IJssel zoals IJsselstein als mogelijke productieplaatsen in aanmerking komen.

Graag verneem ik van andere verzamelaars of dit merk in hun verzameling voorkomt en vooral waar de pijpen met dit merk gevonden werden.

